

## تبیین معیارهای برنامه ریزی و طراحی مفهومی اکو کمپ کویری با رویکرد توسعه پایدار<sup>۱</sup>

محمد علی زمانی<sup>۱</sup>، بابک فدوی انبیائی<sup>۲</sup>

۱- پژوهشگر دوره تحصیلات تکمیلی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر (mazamani2020@gmail.com)

۲- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، (fadavi@iiu.ac.ir)

### چکیده

امروزه اکوتوریسم به عنوان یکی از پرجاذبه ترین شاخه های گردشگری در بین جوامع، جایگاه ویژه ای یافته است باتوجه به این امر در نواحی کویری و بیابانی اهمیت قابل توجهی پیدا کرده است و بسیاری از کشورهای بهره مند از اراضی کویری و بیابانی به واسطه ی سیاستگذاری و برنامه ریزی مناسب توانسته اند در راستای توسعه ی پایدار اکوتوریسم در این نواحی گام های موثری بردارند. طراحی اکو کمپ کویری با رویکرد افزایش توسعه پایدار مدنظر قرار گرفت. در این راستا سوالی که مطرح می شود این است، که سهم معمار در طراحی این مجموعه چیست و معمار چگونه می تواند باتوجه به زمینه و بستر طرح که کویر می باشد به طراحی این مجموعه بپردازد و چه احکامی را در طراحی این مجموعه توریستی باید مدنظر قرار دهد. چنین فضایی باید ضمن بهترین شکل پاسخگویی به نیاز کاربران (طبیعت گردان) شرایط حضور کنترل شده آنها را برای اقامت محدود چند روزه در کویر فراهم آورد. علاوه بر آن در طرح مجموعه توریستی در کویر، توجه به ظرفیت ها و پتانسیل های فرمال و کارکردی محیط کویری، در خلق طرح مایه و ساخت مایه معماری ضروری است. در این طرح سعی می گردد کلیه اصول اکوتوریسم که مواردی چنین استفاده از قالب طراحی اقلیمی، به کارگیری انرژی خورشیدی، تفکر و نمایش آثاری در باب عشق الهی و آثار باستانی (باتوجه به پتانسیل های موجود در کویر، نظیر آسمان، سکوت و آرامش کویر و حالت روحانی که به هر بیننده دست می دهد). توجه به ظرفیت ها و پتانسیل های فرمال و کارکردی محیط کویری، در خلق طرح مایه و ساخت مایه معماری توجه درونگرایی و حیاط مرکزی، فرم های نرم همخوان با زمینه، پایداری، توسعه پایدار، عنصر گرانیهای آب، باد مطلوب (بادگیر)، سازه های چادری، در نظر گرفتن سایبان و توجه به ونورپردازی مجموعه در شب و... به کار گرفته شود.

**واژه های کلیدی:** اکوتوریسم، اکو کمپ، کویر، توسعه پایدار

### ۱- مقدمه

امروزه، گردشگری یکی از مهم ترین عوامل مولد ثروت و اشتغال در دنیا شناخته شده و به مثابه ی موتور اقتصادی رشد و پیشرفت کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در عرصه ی جهانی به شمار می آید. در این میان، همگام با آگاهی روزافزون نسبت به علوم طبیعی و شناخت محیط زیست در سراسر جهان، گردشگری طبیعی (اکوتوریسم) به عنوان یکی از پرجاذبه ترین شاخه های گردشگری در بین جوامع، جایگاه ویژه ای یافته است. مقصد گردشگری، یک منطقه جغرافیایی است که در آن تمامی خدمات و زیرساخت های مورد نیاز گونه خاصی از گردشگر یا بخشی از بازار گردشگری، در آن فراهم است. [۱].

<sup>۱</sup> این مقاله از پایان نامه کارشناسی ارشد آقای محمد علی زمانی استخراج شده است.